

95404706-5	19/09/2025	the marker week - הארץ	עמוד 2	1	26.53x34.06
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

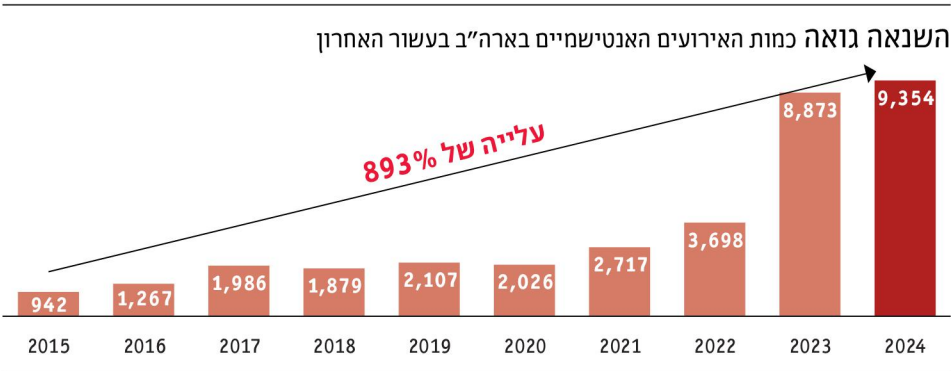
ספרטה או חיסול הפרויקט הציוני? :

השבוע

גיא רולניק

ספרטה או חיסול הפרויקט הציוני?

מקור: הליגה נגד השמצה

בנאום ספרטה הגניב נתניהו חסר נוסף: ישראל מתכוונת להוציא מאות מיליוני שקלים על תעמולה ברשתות, לכאורה נגד קמפיינים של מדינות ערב. האם הכסף הזה אכן נועד לשרת את ישראל מול הקהל הבינלאומי, או שהוא יגיע לבסוף לכיסים ולחסרים שישרתו את נתניהו בתעמולה ערב הבחירות?

כשנתניהו מכריז כי עלינו להיהפך לספרטה מודרנית, הוא מכריז שאיננו מסוגלים להיות עוד מדינה חופשית, דמוקרטית ויוצרת. אנו יכור לים להיות רק חומת ברזל ססופה המתקרב במהירות הוא קריסה מב פנים. חברה שמגויסת לרעיונות משיחיים, דתיים ולהישרדות אוכלת עצמה מבפנים ונהפכת לקפואה, חשדנית ואלימה. היא מאבדת יצירה תרבותית, היא מחסלת את השיח הדמוקרטי, היא מדכאת מדע ורעיונות שאינם מגויסים לביטחון ולשלטון. מציאות של חירום תמידי מחוללת מסכת יחסים חונקת ומנוונת, שוחקת את החברה עצמה. רוב הקבוצות הימניות, המשיחיות, הדתיות והפופוליסטיות בישראל משוכנעות שהאנטישמיות והשנאה הגוברת לישראל ייחפכו לדלק ציוני שיביא לגל עלייה גדול לישראל. זאת טעות מרה — השטנה לישראל תפרק בהדרגה את הברית בין היהדות לבין ישראל: מי שנאלץ לבחור בין ערכיו הליברליים לבין נאמנות למדינה מתבצרת, לאומנית וגזענית יותר על הזהות היהודית. בעשור האחרון, וביתר שאת בשלוש השנים האחרונות, הצליחו נתניהו, בן גביר וסמוטריץ', כל אחד מסיבותיו האישיות להפוך את מה שנחשב בעבר לכת מסוכנת — המשיחיים והכהניסטים — לזרם פוליטי מרכזי. היום 7 באוקטובר שימש כקרקע פורייה: רגע של פחד ותדהמה היה עבור השלושה הזדמנות להזריק לתודעת הציבור רעיונות קיצוניים של נס וייעוד אלוהי. נתניהו קלט שהציבור הניסער פתוח יותר לשפה משיחית, והתייצב להיות דובר. בכך נהפך לדובר לא רק של "סופר-ספרטה", אלא של השמדת הפרויקט הציוני ההומניסטי עצמו. מה שהחל כטקטיקה פוליטית הוא כבר מהפכת זהות. הציונות של הרצל הייתה תשובה אנושית למצוקה אנושית. הציונות של נתניהו, סמוטריץ' ובן גביר ושופרותיהם בערוצי הטלוויזיה היא כת של פחד, שוביניזם ומשיחיות, עטופה בשריון ספרטני. המיוזג הזה — של צבאיות טוטאלית עם קנאות דתית — הוא מתכון להשחתת פנימית ולמלחמת נצח מבחוץ. כאשר הסכסוך מקבל ממד דתי, אין עוד מקום לפשרה. הפניית גב לחטופים ומשפחותיהם היא חלק מהפיכת ישראל לכת מבודדת, משיחית, ספרטנית. ג'יהאד מול ג'יהאד, קדושה מול קדושה. חברה שמקדשת עליונות ושחיה בחשד מתמיד כלפי מיעוטים ומבקרים, הופכת את האלימות לנורמה. יצרי תוקפנות משתחררים בכל פינה במרחב הציבורי בישראל במהירות מפחידה, שלטון החוק מתפורר, תרבות קמלה — חולשה שמתחפשת לשריון ברזל אך נרקבת מבפנים. הציונות נולדה מתוך התבונה שהיהודים חייבים להשתלב במערב. היא לא ביקשה להקים כת סגורה, אלא להחזיר את היהודים להיות עם חופשי במשפחת העמים. כאשר נתניהו אומר שיששראל חייבת להיות "סופר-ספרטה", הוא מכריז בגלוי: נכשלנו במשימה להיות עם חופשי. ישראל ניצבת בצומת גורלי: האם נבחר באשליית ספרטה ובכת המשיחית שמרסקת אותנו מבפנים, או שנחזור אל החזון המקורי? אבל אסור להמתין לבחירות; המערכה האלקטורלית כבר נפתחה ונתניהו כבר מכין את השטח כדי להטות אותן. בנאום ספרטה הוא הגניב השבוע מסר נוסף: ממשלת ישראל מתכננת להוציא מאות מיליוני שקלים על תעמולה ברשתות, לכאורה נגד קמפיינים של מדינות ערב. האם הכסף הזה אכן נועד לשרת את ישראל מול הקהל הבינלאומי, או שהוא יגיע לבסוף לכיסים ולחסרים שישרתו את נתניהו באמצעות הטבעת הרשת הישראלית בתעמולה ערב הבחירות? זה יתברר מהר מאוד. ●

ברית היא זה מכבר השפה השלטת בבית הקפה רחב הידיים אנגליק בעיירה הקטנה טנפליי, בניו ג'רזי. טנפליי היא אחד המקומות שבהם ניתן לראות בשלוש השנים האחרונות מול העיניים את נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה שפורסמו ערב ראש השנה על הגירה עצומה, חסרת תקדים בהיקפה, של עשרות אלפי ישראליים מחוץ לישראל. ביום שלישי השבוע התקבל דיווח כי מחוץ לבית הכנסת המקומי "טמפל סיני" נמצא דגל ישראל שרוף. הדגל השרוף בטנפליי יישכח מהר מאוד בגלל האירוע האנטי-ישראלי הבא בניו יורק, משום שגילויי אנטישמיות ועוינות כלפי ישראל מתפשטים בשנתיים האחרונות ברוב מדינות המערב בקצב חסר תקדים. בארה"ב הגיע מספרם בשנה שעברה לרמה הגבוהה ביותר מאז החלה הליגה נגד השמצה למדוד אותם ב-1979. הישראליים שהיגרו לפני שנים ואלה שעזבו לאחרונה מגלים כל יום מחדש כמה קשה למצוא מפלט מהשמדת הערך שביצע בנימין נתניהו למותגים "ישראל" ו"ישראליים". אתה יכול לצאת מגבולות ישראל המשיחית, המתבהמת, האלימה, הגזענית, הלאומנית — אבל היא לא תצא מחייה. היא תרדוף אותך ואת ילדיך בכל מקום. השבוע ניסה נתניהו לראשונה למנף את ההרס במעמד ישראל בעור לם כדי לקדם את הפרויקט האסטרטגי ביותר שלו מאז הוגשו נגדו כתבי אישום פליליים לפני חמש שנים: הרס השירות הציבורי ושר מרי הסף. באירוע השנתי של אגף החשב הכללי במשרד האוצר ביום שני הכריז נתניהו ש"העולם נחלק לבלוקים עכשיו, ואנחנו לא שייכים לאף בלוק. הדבר הזה מכניס אותנו לסוג של בידוד. האם נוכל לצאת מהבידוד הזה? כן. אנחנו נצטרך יותר ויותר להסתגל לכלכלה בדברים מסוימים שיש לה סממנים אוטרכיים — המילה הכי שנואה עליי. אני חנו אתונה וספרטה, אבל אנחנו הולכים להיות אתונה וסופר-ספרטה". מדוע בחר נתניהו דווקא השבוע להודות לראשונה שממשלתו הביאה את ישראל לבידוד מדיני כה חמור, עד שהיא תיאלץ לאמץ "סממנים אוטרכיים"? המשך נאומו חשף מיד את המטרה: נתניהו התבונן במה לך הנאום בחשב הכללי באוצר יהלי רוטנברג, שישב מולו, והכריז "אני חנו צריכים לגלח את הביורוקרטיה בצורה דרקונית. אני יודע שהדבר הזה ייתקל כרגיל בסירוב. תהיה סרבנות מהצדדים המשפטיים, החיים יותר חשובים מהחוק". העיתוי שבו מגביר נתניהו את הקמפיין לשכנע את הישראליים שהדרך של מדינה לשגשוג ביטחוני וכלכלי עוברת בהפרת חוק אינו מקרי. דו"ח נוסף של ועדת החקירה הממלכתית לפרשיית רכש הצוללות, שפורסם לפני שבועיים, מתח ביקורת חסרת תקדים על התהליך שהוביל נתניהו, ולכן לנאשם העיקרי חשוב לשכנע אותנו ששחיתות, איסדרים, כאוס והחלטות תמוהות ומפוקפקות ברכש ביטחוני הן הכרחיות בעיני דן החדש של "בידוד מדיני" ו"אוטרכיות" שאליו הוא גרר את ישראל. למחרת — אחרי שהבורסה צללה — ניסה נתניהו למהר ולתקן וויז מן מסיבת עיתונאים שבה פיאר, הילל ושיבח את עצמו ואת הכלכלה הישראלית, אבל דיבורים ריקים עובדים בעיקר על הישראליים ועל הבייס. הבידוד המדיני, התרבותי ובהמשך הכלכלי ימשיך להעמיק כל עוד ממשלת המשיחיים והמופרעים תמשיך להוביל את ישראל. ממשלת ישראל וחלקים עצומים מהציבור מכריזים בזאת על נטישת החזון המקורי של הציונות, שנולדה כתנועת חירות המתקבלת ומשתלבת במשפחת העמים, כחברה חופשית, יצרנית ודמוקרטית. ישראל של 2025 אינה עוד פרויקט ליברלי של שחרור לאומי, אלא מצודה נצורה, מדינה שכל כולה שריון צבאי, המקריבה חברה, תרבות, חינוך וכלכלה על מזבח דת, לאומנות, גזענות ופחד. עשורים של הפקרת מערכת החינוך ועשור של הטבעת הישראליים ברעש, ובל תעמולה דיגיטלית הביאו לכך שרוב הישראליים אדישים או מנוכרים לשורשיה של הציונות. הפרויקט הציוני צמח מתוך אביב העמים האירופי של המאה ה-19, מתוך התקוממויות של עמים קטנים נגד אימפריות חונקות. מבשריה — הרצל, פינסקר, נורדאו וגם ז'בוטינסקי — לא דיברו בשפת דת, שטחים, כיבוש, נישול ומצוות אלוהיות, אלא בשפת כבוד האדם, השוויון והחירות. הם רצו להפסיק את ההשפלה והרדיפות של העם היהודי, להפוך את היהודים לעם חופשי במשפחת עמים חופשיים. תנועות החירות של המאה ה-19 לא נמדדו רק במרד, אלא גם ביכולת להצטרף לקהילה הבינלאומית, לכבד חוק ולכנות שלטון תקין. ישראל בראשיתה ניסתה לעשות זאת. ישראל של היום, בהכרות "סופר-ספרטה", מתנערת מהתחייבות זו בגלוי.

הציונות של הרצל הייתה תשובה אנושית למצוקה אנושית. הציונות של נתניהו, סמוטריץ' ובן גביר ושופרותיהם בערוצי הטלוויזיה היא כת של פחד, שוביניזם ומשיחיות, עטופה בשריון ספרטני. המיוזג הזה — של צבאיות טוטאלית עם קנאות דתית — הוא מתכון להשחתת פנימית ולמלחמת נצח מבחוץ